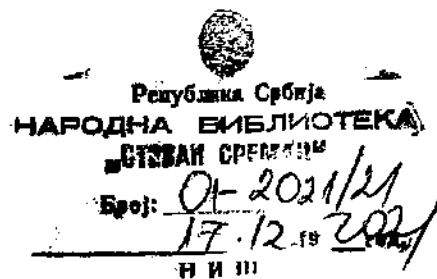

Град Ниш
Народна библиотека
„Стеван Сремац“ Ниш
Број: 01-2021/21 Датум: 17.12.2021.
године

На основу члана 44. ст. 1. тач. 5) Закона о култури, члана 15. Одлуке о оснивању Народне библиотеке “Стеван Сремац” Ниш и члана 37. ст. 1. тач. 5) Статута Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, Управни одбор Библиотеке на VII седници одржаној 17.12.2021. године донео је:

ПРОГРАМ РАДА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „СТЕВАН СРЕМАЦ“ НИШ ЗА 2022. ГОДИНУ

Садржај

1. Општи подаци

- 1.1. Делатност
- 1.2. Организација рада
- 1.3. Кадровска структура
- 1.4. Програмски циљеви

2. Основна делатност

- 2.1. Матичне функције Библиотеке
- 2.2. Набавка и обрада библиотечко-информационе грађе и извора
- 2.3. Развој дигиталне библиотеке и информанионих технологија
- 2.4. Завичајни и посебни фондови
- 2.5. Стручна књига
- 2.6. Белетристика
- 2.7. Серијске публикације
- 2.8. Рад са младим читаоцима Одељења књиге за децу
- 2.9. Рад огранака
- 2.10. Страна књига
- 2.11. Културна делатност
- 2.12. Коришћење библиотечких фондова
- 2.13. Повећање броја читалаца
- 2.14. Заштита публикација
- 2.15. Сарадња са другим институцијама и установама
- 2.16. Издавачка делатност
- 2.17. Пројекти
- 2.18. Општи, правни и финансијски послови

3. Рад Управног и Надзорног одбора

4. Развојне потребе и планови

5. Услови за извршење Програма

- 5.1. Простор
- 5.2. Опрема
- 5.3. Кадрови
- 5.4. Финансијска средства

1. Општи подаци

Народна библиотека „Стеван Сремац“ Ниш, јавна и непрофитна институција културе, чији је оснивач град Ниш, главни је чинилац и носилац библиотечно-информационог система за територију Нишавског управног округа.

Функцију матичности врши на територији пет градских општина у Граду Нишу (Медијана, Нишка Бања, Палилула, Пантелеј и Црвени Крст), као и општинама које су у саставу Нишавског управног округа: Алексинац, Гадин Хан, Дољевац, Мерошина, Ражањ и Сврљиг. Сарађује с локалним самоуправама, установама културе и образовања, као и физичким и правним лицима.

Једна од најстаријих институција културе у овом делу Србије, у складу са обавезама које проистичу из *Закона о култури, Закона о библиотечно-информационој делатности, Закона о старој и реткој библиотечној грађи, Закона о обавезном примерку публикација, Закона о издавању публикација, Статута* и других подзаконских аката као и општих аката Библиотеке, остварује општи интерес у библиотечно-информационој делатности и делатности заштите старе и ретке библиотечке грађе.

У средишту информационог друштва, суштински значајна за информисаност грађана, за њихово усавршавање и индивидуални развој, развој науке, културе и слободног демократског друштва, Библиотека, током сто четрдесет и две године свога постојања и рада, под једнаким условима, без обзира на разлике, обезбеђује свим грађанима слободан приступ информацијама, знањима и идејама садржаним у библиотечно-информационој грађи и изворима, као и право на остваривање свих својих индивидуалних и интелектуалних слобода.

Библиотека остварује важну улогу у прикупљању, обради, заштити, чувању, представљању и давању на коришћење библиотечке грађе и извора, као и на стварању, размени, позајмици и дистрибуцији информација, све у циљу ширења знања, слободног приступа информацијама и њихове промоције.

1.1. Делатност

Програм рада Народне библиотеке "Стеван Сремац" Ниш заснива се на обавезама које проистичу из Закона о библиотечно-информационој делатности и пратећих подзаконских аката, утврђених стандарда за народне библиотеке, плановима рада одељења Библиотеке и вредностима, које Библиотека промовише.

Културни и информациони центар локалне заједнице, Библиотека се руководи, у домену стручних послова, принципима савременог библиотекарства настојећи да обезбеди организован приступ информацијама ради унапређења културног живота грађана, њиховог усавршавања и индивидуалног развоја. Прати потребе заједнице и развија своје услуге за шире деловање и утицај.

Слободан, подједнак и неограничен приступ знању, идејама и информацијама за све грађане, као и активан допринос развоју и неговању

демократских вредности грађана у локалној средини, основни је постулат делатности Библиотеке.

Добра сарадња са Оснивачем, установама, предузећима и удружењима грађана из окружења је веома значајна и активна.

Финансирање делатности Библиотеке се обезбеђује из Буџета Града Ниша, из сопствених прихода, из републичког буџета, кроз откуп књига, из средстава намењених матичној делатности и из средстава за реализацију програма на конкурсима, за које се аплицира код свих нивоа власти, као и из донација.

Осим обављања редовних активности из основне делатности, због које је Библиотека и основана као јавна установа културе, константно је ангажовање за обезбеђивање новог простора и опреме за рад Библиотеке, као и средстава за набавку библиотечко-информационе грађе и извора, рачунарске и комуникацијске опреме за јавну библиотеку.

У време епидемије корона-вируса у Србији и пандемије у свету, користећи сопствена искуства и позитивна искуства сродних институција у земљи и иностранству, придржавајући се упутстава и савета кризних штабова и епидемиолога, запослени у Библиотеци ће, на оптималан начин, настојати да одрже и даље развијају библиотечко-информациону делатност.

Планска 2022. година укључује праћење актуелне ситуације и прилагођавање библиотечко-информационе делатности новим околностима са циљем одржавања и унапређења система библиотекарства.

Виртуелни начин комуникације, дигитални медији, друштвене мреже, онлајн платформе, све су присутнији у пословању Библиотеке, а тај тренд ће се наставити и у 2022. години. Намера је и циљ да библиотечке услуге буду доступне што већем броју корисника. Основ јавног библиотекарства су људи у библиотеци, било физички или виртуелно присутни.

Не угрозити здравље корисника и запослених, стећи и одржати поверење да се долази у безбедне просторе и обезбедити константан контакт са члановима, велики је изазов у пословању Библиотеке.

Програмом рада Библиотеке планиране су Законом утврђене функције као и услови за њихово извршавање у односу на важеће стандарде, а програмске активности реализују се у домену:

- Прикупљања, обраде, заштите, чувања, представљања, коришћења и обезбеђивања приступа библиотечко-информационој грађи и изворима.
- Примене стандарда у обради библиотечко-информационе грађе и извора и јединственог система класификације.
- Стварања услова да се Библиотека развије као информациони центар заједнице и постане место за развој информатичке и дигиталне писмености, у домену услуга према корисницима.
- Развоја информационо-комуникационе инфраструктуре, како хардверске тако и софтверске, у складу са потребама савременог корисника, савременог начина пословања и општим трендовима у библиотекарству.

- Улагања у развој Дигиталне библиотеке и рад на дигитализацији грађе и пуњењу базе како би се омогућио приступ културном и научном наслеђу на даљину.
- Обављања матичних функција на територији Нипавског округа и пружања стручне помоћи библиотекама, ради трајног и систематског рада на развоју и унапређивању библиотечко-информационе делатности.
- Промовисања библиотечко-информационе грађе и извора, укључујући и виртуелни начин комуникације, подстицања интереса за књигу.
- Организовања културних програма и програма у онлајн простору и активности у циљу презентације библиотечко-информационе грађе и извора.
- Стимулисања међународне сарадње, међубиблиотечке позајмице и размене библиотечко-информационе грађе и извора са институцијама и организацијама у земљи и иностранству.
- Учешћа на домаћим и међународним конкурсима за доделу финансијских средстава за реализацију пројеката, са посебном усмереношћу на конкурсе Министарства културе и информисања РС;
- Реализације домаћих и међународних пројеката.
- Организовања и спровођења различитих облика континуираног образовања и стручног усавршавања библиотечко-информационих стручњака, иницирања, координације и евалуације стручних програма и пројеката чији је циљ развој библиотечко-информационе делатности, унапређење рада Библиотеке и професионални развој библиотекара у савременом друштву.
- Обављања делатности заштите старе и ретке библиотечке грађе
- Обављања научно-истраживачког и стручног рада и објављивања публикација из области библиотечко-информационе делатности (књига, каталога, часописа, билтена).
- Формирања и развоја завичајних збирки.
- Старања о заштити ауторских и сродних права.
- Повећања обима коришћења фондова (Руски кутак, Кинески кутак,...).
- Реализације смештаја библиотечко-информационе грађе према стандардима.
- Наставка пружања постојећих онлајн сервиса и њихово унапређење.
- Уређења и опремања простора – сређивање екстеријера и ентеријера и адаптације и санације по хитним приоритетима.
- Константног праћења, проучавања и примене Закона и подзаконских аката у библиотечко-информационој делатности.

Библиотека ће се и у 2022. години водити вредностима које промовише, а то су: оријентисаност ка кориснику, обогаћивање фондова новим насловима, промовисање књиге, писмености, читања и доживотног учења, доступност и поузданост информација, отворена и слободна комуникација, подизање културне

свести, усмереност ка технолошким иновацијама и активној професионалној домаћој и међународној сарадњи, јачање информационе и медијске писмености како библиотекара тако и грађана корисника, одговорност према Заједници.

Пандемија корона вируса је изменила уређени ритам рада у Библиотеци, али је свакидашњицу учинила изазовном. Запослени у Библиотеци, уз помоћ технологије, прихватају нове изазове и своје програме успешно прилагођавају новонасталој ситуацији, а тако ће се наставити и у 2022. години.

1.2. Организација рада

Делатност и послови Библиотеке обављају се у оквиру Сектора за библиотечко-информациону делатност и Сектора за финансијске, правне и опште послове.

Сектор за библиотечку делатност чине следећа одељења: Одељење набавке и обраде, Одељење стручне књиге, Одељење белетристике, Одељење серијских публикација, Одељење књиге за децу, Одељење завичајних и посебних фондова, Одељење за матичну делатност, Одељење развоја дигиталне библиотеке и информационих технологија, Одељење стране књиге, Одељење маркетинга и за културне програме и огранци у Месним канцеларијама Ледена стена, Медјана и Црвена звезда.

Органи Библиотеке су: директор, Управни одбор и Надзорни одбор.

1.3. Кадровска структура

Библиотека по Одлуци о утврђивању максималног броја запослених има педесет и седам (57) извршиоца на неодређено време. Децембра 2021. године, Библиотека упошљава педесет и два (52) радника, од тога тридесет и шест (36) запослених са високом стручном спремом, шест (6) запослених са вишом стручном спремом и десет (10) запослених са средњом стручном спремом.

Ради несметаног обављања библиотечко-информационе делатности, неопходно је у 2022. години запослити још пет (5) извршиоца.

1.4. Програмски циљеви

- Формирање и почетак рада новог Одељења у заштити старе и ретке библиотечке грађе, које ће послове заштите обављати као поверене послове.
- Приступ чланству Асоцијације *Пут женских тисаца*, са циљем остваривања сарадње на пројектима, у оквиру Форума словенских култура. Предлог и иницијатива да Народна библиотека „Стеван Сремац“

- Ниш приступи чланству Асоцијације, потекла је од Службе за међународну сарадњу Народне библиотеке Србије.
- Унапређење, развијање и ажурирање свих темељних програмских задатака Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, у складу са важећим законским и подзаконским прописима у домену очувања писаног и дигитализованог културног наслеђа, његовог систематског прикупљања, заштите, чувања, описивања, представљања и давања на коришћење, популарисања и промоције књиге, читања и слободног приступа информацијама.
  - Усклађивање библиотечко-информационе делатности са постојећом правном регулативом (*Закон о култури, Закон о библиотечко-информационој делатности, Закон о старој и реткој библиотечкој грађи, Закон о обавезном примерку публикација*); праћење и примена законских и подзаконских аката, иницирање измена и допуна постојећих и учешће у доношењу нових закона у домену културе, односно библиотечко-информационе делатности и релевантних подзаконских аката.
  - Развијање савременог концепта библиотеке у чијем је фокусу кориснички приступ који подразумева успостављање и развијање механизма за проналажење, идентификовање, одабирање и приступ ентитету који одговара потребама корисника.
  - Координирање рада у НИБИС-у и рад на унапређењу система.
  - Промовисање библиотечких услуга и програма и добијање повратних информација од корисника активним укључивањем.
  - Сарадња са сродним институцијама у земљи и иностранству у области размене искустава стручњака и реализације заједничких програма и пројеката.
  - Сарадња са предшколским и школским установама, другим установама културе, удружењима, уметницима и ствараоцима како би се константно радило на пружању квалитетнијих програма који одговарају потребама корисника.
  - Стално стручно усавршавање библиотечко-информационих стручњака (адекватно образовање, познавање свих релевантних извора информације, издавачке продукције и књижарске мреже).
  - Унапређење односа са корисницима способношћу да се дефинишу потребе корисника добрим познавањем грађе, начином на који јој се приступа, као и професионално утемељеним односом према послу и корисницима.
  - Повећање обима коришћења фондова на основу Стандарда и то према минималном обрту целокупног фонда који износи 1-1,5 пута годишње.
  - Повећање обима и квалитета разноврсних програмских активности: постављање тематских изложби, организовање културних програма, књижевне и уметничке вечери, књижевне промоције, филмске и видео пројекције, стручна предавања и друге манифестације које ће истаћи значај и дуговечност Библиотеке и повећати њену видљивост.
  - Позитиван утицај на повећање културно-образовног нивоа популације, нивоа истраживања као и нивоа забаве.

- Стварање амбијента за побољшање квалитета и квантитета библиотечких услуга.
- Програмски циљеви су засновани на предвиђањима да ће у 2022. години доћи до нормализације епидемиолошког стања у Републици Србији, чиме би се пружила основа за редован рад и функционисање Библиотеке, али их је, уз примену превентивних мера и у условима епидемиолошке кризе, могуће реализовати.

2. Основна делатност

2.1. Матичне функције Библиотеке

Народна библиотека "Стеван Сремац" из Ниша је Решењем о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечно-информационој делатности ("Сл.гласник РС" бр.122/12) одређена за установу која покрива мрежу библиотека свих типова на територији Нишавског управног округа.

У раду, кроз различите активности, сарађује с локалним општинским управама, културним и образовним установама, правним субјектима и појединцима. Функцију матичности обавља на територији пет градских општина у Нишу (Медијана, Нишка Бања, Палилула, Пантелеј и Црвени Крст), као и општинама које су на територији Нишавског управног округа; Алексинац, Гадин Хан, Дољевац, Меровина, Ражањ и Сврљиг.

Вршећи функцију матичности прати стање и услове рада, проучава потребе у својој библиотечној мрежи, планира развој и предлаже мере за унапређење библиотечно-информационе делатности. Прати рад јавних, школских и специјалних библиотека са подручја своје матичности вршећи увид у стање и услове за обављање библиотечно-информационе делатности. Периодично обавља надзоре над стручним радом у библиотекама свих типова на територији Нишавског управног округа. Стара се о стручном усавршавању и пружа помоћ у практичном раду библиотечно-информационим радницима и руководиоцима библиотека над којима је надлежна.

На Одељењу за матичне послове Народне библиотеке "Стеван Сремац" ради се у складу с Правилником о националним стандардима за обављање библиотечно-информационе делатности у јавним библиотекама ("Сл.гласник РС" бр.39/13), а по потреби се консултују и ангажују и други библиотечно-информациони стручњаци.

У Централни регистар библиотека Србије уписане су **84** организационе библиотечке јединице Нишавског управног округа, од којих су **82** у функцији (јавне, школске, специјалне).

У 2022. години планира се вршење **38 надзора** над радом библиотека у Нишавском управном округу у чијем саставу постоји организациона јединица за обављање библиотечно-информационе делатности, као и **два увида** у стање и услове за обављање ове делатности у општинским установама културе у оквиру којих се врши функција јавне библиотеке. Надзори ће бити обављени у **четири** јавне општинске библиотеке, **8** библиотека у средњим школама (шест у Граду Нишу), **25** библиотека у основним школама (девет у Граду Нишу) и у

једној специјалној библиотеци. Током вршења надзора биће забележено фактичко стање у тим библиотекама које се односи на организационе, просторне, кадровске и друге услове за обављање библиотечко-информационе делатности, у складу са важећим законским прописима, подзаконским актима, правилницима, упутствима и стандардима којима се регулише вршење ове делатности у Републици Србији. *(У прилогу програма је предвиђени план надзора за 2022. годину, са називима библиотека и датумима вршења претходних надзора и увида у стање).*

Начин пружања стручне помоћи библиотечким радницима и руководиоцима установа и број увида у стање и услове рада зависиће од захтева и потреба библиотека Нишавског управног округа, као и процене Одељења за матичне послове. Увиди у стање на терену и стручна помоћ односе се на просторно и стручно уређење библиотека, организацију рада, кадровска питања и тд. Континуирано ће се пратити и проучавати стање и услови рада у библиотечкој мрежи, из своје надлежности и на основу стеченог увида, доносиће се закључци и предлози мера за унапређење библиотечко-информационе делатности.

На Одељењу за матичне послове вршиће се анализа података из годишњих извештаја о раду јавних библиотека и обављати унос систематизованих података за све типове библиотека Нишавског округа у програмски пакет "Мрежа библиотека Србије" за 2021. годину. Радиће се у апликацији базе МБС у штампаној (папирној) и on-line форми, пратити и примењивати упутстава и сугестије администратора програма из Народне библиотеке Србије, остваривати контакти и давати инструкције о начину попуњавања Извештаја библиотечким радницима задуженим за подношење извештаја (анкета) у школским и јавним библиотекама Нишавског округа.

Министарству културе и информисања РС и Народној библиотеци Србије ће, поред годишњег плана и програма рада на реализацији матичних послова бити достављани тромесечни, полугодишњи и годишњи извештаји о раду и активностима Одељења за матичне послове Народне библиотеке "Стеван Сремац". Записници о извршеним надзорима над стручним радом, увидима у стање и услове рада и пруженој стручној помоћи библиотекама са закључцима и предлозима мера достављаће се библиотекама у којима су обављани, као и Одељењу за истраживање и развој библиотечког система Народне библиотеке Србије, у штампаној форми као и e-mail-ом у PDF формату.

Народна библиотека „Стеван Сремац“ у Нишу, као матична библиотека за Нишавски управни округ, поред унапређења и развоја библиотечко-информационе делатности стара се о очувању културног наслеђа на локалном и регионалном нивоу. Стога ће се у Народној библиотеци у организацији Одељења за матичне послове одредити теме, припремити едукативни материјали и уз учешће стручњака и акредитованих предавача реализовати програми обуке и усавршавања у форми радионица и семинара.

Планирана је реализација акредитованог програма образовне обуке у складу са обавезом сталног стручног усавршавања запослених у библиотечко-информационој делатности која је дефинисана Законом о библиотечко-информационој делатности ("Сл. гласник РС" бр. 52/11). Обавеза запослених на библиотечко-информационим пословима је да годишње оствари најмање 6

радних сати стручног усавршавања, сагласно чл. 2. тачка 3. Правилника о сталном стручном усавршавању у библиотечко-информационој делатности.

Наставиће се сарадња и редовне стручне консултације са Одељењем за истраживање и развој библиотечког система Народне библиотеке Србије, као и са библиотекарским удружењима као што су Заједница матичних библиотека Србије и Библиотекарско друштво Србије учешћем у раду њихових подружница, секција и комисија.

Обављаће се консултације и размењивати искустава с другим матичним библиотекама у циљу унапређења библиотечко-информационе делатности на подручјима матичности за које су одговорне. То се нарочито односи на унос систематизованих података за све типове библиотека у програмски пакет "Мрежа библиотека Србије" и рад у апликацији базе МБС у штампаној (папирној) и on-line форми.

У оквиру Одељења за матичне послове, посветитиће се посебна пажња сопственом стручном усавршавању, пратиће се новине у библиотечко-информационој делатности, препоручивати, за потребе Народне библиотеке "Стеван Сремац" и осталих библиотека с подручја матичности, набавка публикација текуће издавачке продукције из области библиотечко-информационе делатности и учествовати у раду на стручним скуповима.

Даваће се инструкције кандидатима за полагање стручног библиотекарског испита, помагати у избору тема за писани рад, правремено достављати информације о терминима испита и распореду одржавања семинара, обезбеђивати потребна документација и литература за полагање испита. При крају стручног оспособљавања за кандидате ће се организовати практична обука класификације и каталогизације библиотечке грађе. Одељење за матичне послове пратиће приправнички рад свих библиотечких радника у Нишавском округу.

Вршиће се стручне консултације с руководиоцима и библиотечким радницима свих типова библиотека са подручја матичне одговорности Народне библиотеке "Стеван Сремац". Посебна пажња посветиће се пружању стручне помоћи библиотекама у начину стручног уређења у складу са стандардима за јавне библиотеке и законској обавези вршења ревизије и отписа сувишне и недостајуће библиотечке грађе у библиотекама где та важна библиотечка делатност није редовно обављано.

Међубибличотечка размена публикација ће се и даље вршити за потребе корисника и запослених своје установе са јавним и специјализованим библиотекама, као и образовним установама које у свом саставу имају библиотеку.

Планира се пријављивање на конкурс Министарства културе и информисања РС за финансирање и суфинансирање пројекта из области библиотечко-информационе делатности у 2022. год, са пројектом под називом "Библиотека и огранци у новом руху", којим ће Народна библиотека "Стеван Сремац" конкурисати за опремање централне зграде, Дечијег одељења и три стационарна огранка канцеларијским намештајем и библиотечким инвентаром.

По потреби обављаће се и други стручни послови у Народној библиотеци "Стеван Сремац".

2.2. Набавка и обрада библиотечко-информационе грађе и извора

Одељење набавке и обраде, у 2022. години, обавиће послове целокупне набавке монографских публикација за фондове свих одељења Библиотеке и библиотечке огранке, каталожку обраду, физичку обраду и инвентарисање набављених монографских публикација.

Процес рада обухвата следеће сегменте:

- Набавку књига
- Пријем набављених књига уз проверу и усклађивање са пратећим документом
- Завођење пропратног документа у НИБИС и дефинисање пакета
- Формирање пакета повлачењем каталожког записа из базе за сваки појединачни наслов
- Расподела књига из пакета у фондове одељења Библиотеке и унос цена књига
- Израда каталожских записа за нове наслове и ажурирање постојећих за допуњене наслове
- Физичка обрада књига
- Инвентарисање књига
- Штапање и лепљење бар код налепница
- Затварање пакета у НИБИСу
- Достава књига Одељењима.

Набавка књига

У 2022. години, примарни начин набавке публикација биће куповина, а потом поклон Министарства културе и разних дародаваца. Известан број књига биће набављен разменом публикација са другим библиотекама.

Књиге ће се куповати уз примену Закона о јавним набавкама и предвиђеног поступка. Циљ набавке биће квалитетна библиотечка грађа, која задовољава потребе и жеље корисника и постизање потпуне актуелности фондова.

Из Откупа књига за библиотеке, које реализује Министарство културе и информисања РС, одабраће се од понуђених наслова они који су потребни за фондове Библиотеке и у вредности која се буде доделила Библиотеци. На овај начин, фондови ће се попуњити потребним издањима из 2021. године.

Поклоњеним књигама разних дародаваца (аутора, издавача, штампара, библиотечких корисника, разних институција), фондови библиотеке ће се попуњавати уз селекцију публикација у складу са постављеним циљевима набавне политике Библиотеке. Сувишци ће се одвајати за поклон другим библиотекама и банкомат књига.

Размена књига обављаће се првенствено са Народном библиотеком Србије. На овај начин набавиће се углавном издања НБС-а, књиге за фонд Завичајног одељења и стручна литература потребна за рад библиотекара.

За 2022. годину планира се набавка око 10.700 нових књига.

Куповином ће се набавити око 7.000 књига, односно око 2.500 нових наслова.

Планирани износ за куповину књига у 2022. години је 3.045.000,00 динара. Поклоном ће се набавити око 3.700 књига.

Из Откупа књига Министарства културе и информисања РС фондови ће се допунити са око 2.000 нових књига.

Као поклон разних дародаваца биће набављено око 1.700 књига.

Приликом целокупне набавке публикација у наредној години, водиће се рачуна о прописаним библиотечким стандардима који се односе на величине фондова појединих одељења библиотеке, као и њиховом тренутном стању.

Да би се остварили сви циљеви набавке, првенствено актуелност и квалитет набављених књига, Одељење набавке ће непрестано пратити издавачку делатност, прегледаваће каталоге и сајтове издавачких кућа, пратиће захтеве и потребе читалаца.

Као предлог за набавку, биће достављени спискова потребних књига са Одељења белетристике, Дечјег одељења, Одељења стручне књиге и огранака. Пријем набављених књига вршиће се уз проверу броја наручених и броја приспелих књига и усклађивање са пратећим документом. Код Откупа министарства, издавачким кућама ће се достављати оверена и потписана потврда о пријему књига.

Након провере књига и усклађивања са документом, подаци о набавци књига биће унети у НИБИС. У Групи инвентар биће заведен пропратни документ за сваку набавку. За купљене књиге то су рачуни, а за поклоњене, сачињени спискови књига са процењеном вредношћу књига. Уносом ових података дефинисаће се пакети, који добијају свој ID број у НИБИС у. Кроз дефинисане пакете, обављаће се поступци рада који следе, до самог затварања пакета након инвентарисања.

Формирање пакета вршиће се након завршене библиографске обраде. Одговарајући записи за сваки наслов биће повучени из базе података у пакет. Формирањем пакета повезују се подаци о набавци и библиографски запис за сваку књигу и тако повезани користе се при инвентарисању. Формирани пакет одговара заведеном пратећем документу.

У наредном сегменту рада, књиге из пакета биће расподељене у одређене фондове библиотеке уз унос цене књиге. Код одређивања цене купљених књига вршиће се прерачунавање рабата и ПДВ а. Након ове фазе рада књиге ће се физички обрадити и инвентарисати.

Након инвентарисања свих књига уследиће затварање пакета.

Обрада књига

У оквиру библиографске обраде књига, биће урађена каталогизација, стручна и предметна класификација свих набављених наслова.

Нови наслови биће библиографски обрађени у складу са Међународним стандардом за обраду монографских публикација, ISBD(M) и стручним упутствима прописаним правилником за обраду библиотечке грађе.

Стручна класификација грађе биће урађена према правилима Универзалне децималне класификације (УДК), а предметна класификација према важећим међународним стандардима.

Сваки набављени наслов биће претражен кроз електронски каталог. За сваки нови наслов биће урађен нови запис у НИБИС у, а упоредо са тим вршиће се ажурирање већ постојећих скраћених записа. Израдом записа ажурираће се база података и формирати електронски каталог, основни информациони инструмент Библиотеке.

Записи ће бити урађени у складу са UNIMARC форматом, јединствени формат за унос и размену података.

Израдом библиографских записа и електронског каталога, корисницима Библиотеке ће бити омогућено проналажење библиотечке грађе.

У 2022. години биће урађено и ажурирано око **3500 библиографских записа**.

Свака набављена књига биће инвентарисана и физички обрађена. Инвентарисање обухвата аутоматску доделу инвентарног броја и унос одговарајуће сигнатуре за сваку књигу појединачно. Физичка обрада обухвата стављање печата власништва и печата за инвентарни број на сваку набављену књигу.

Инвентарисаће се 10.700 књига и исти број књига биће физички обрађен.

За сваку инвентарисану књигу биће одштампане и налепљене по две бар-код налепнице, **21.400 налепница**.

Све набављене књиге ће бити достављене у фондове одељења и огранке Библиотеке.

2.3. Развој дигиталне библиотеке и информационих технологија

Одељење за развој дигиталне библиотеке и информационих технологија, прати трендове у библиотекарству, спроводи и унапређује аутоматизацију свих библиотечких послова, брине о информацијама неопходним корисницима, решава хардверске и софтверске потребе Библиотеке.

Како би се тенденција успешног развоја Библиотеке обезбедила, план је да се ради на следећим пословима:

- Одржавање стабилности и заштита читавог библиотечког система, односно хардвера и софтвера које Библиотека поседује
- Учествовање у надоградњи и усавршавању софтвера за библиотечко пословање, тј. библиотечко информационог система НИБИС са тимом одабраних инжењера Машинског факултета. Техничка подршка запосленима. Одржавање базе података. Константан рад на серверима Библиотеке. Ажурирање апликативних софтвера
- Одржавање свих услова да дигитализована библиотечка грађа буде доступна крајњим корисницима преко интернета. Заштита дигитализоване грађе; одржавање свих елемената који се односе на

дигитализацију библиотечке грађе са системом за аутоматизацију библиотечке грађе који се налази на Дата Серверу Библиотеке повезаним са Веб Сервером Библиотеке како би се сва грађа учинила доступном екстерним корисницима

- Конвертовање скениране грађе из сликовне у текстуалну форму и омогућавање претраживања дигиталне библиотеке тако да се помоћу кључне речи обавља претраживање појма по целом тексту
- Праћење и контрола скенирања, обраде дигиталних копија, брзине, квалитета и квантитета скенова који се постављају у дигиталну библиотеку
- Наставак дигитализације целокупне сликовне грађе до формата А3 које Библиотека има у свом фонду
- Рад на одржавању свих рачунарских склопова, свичева, упс-ова који чине три електронске читаонице. Рад на заштити рачунара у читаоницама
- Инсталација нових програма, као и реинсталација постојећих. Рад на заштити рачунара
- Праћење и одржавање рачунара смештених у огранцима Библиотеке
- Учествовање у одржавању, надградњи и ажурирању веб портала Библиотеке
- Учествовање у планирању набавке целокупне техничке опреме неопходне за функционисање читавог библиотечког система. Израда техничке спецификације за куповину нових рачунара са лиценцираним оперативним системима, делова за рачунаре и рачунарске периферије и опреме за сервисирање старих и пропалих делова рачунара. Проширење постојећег ЛАН-а
- Планирање Интернет мреже Библиотеке. Надоградња, проширавање и усавршавање мреже. Постављање хоризонталних и вертикалних водова
- Сарадња са администраторима и техничком подршком АМРЕС-а преко које Библиотека има остварену интернет конекцију. Контрола квалитета и брзине интернет линије. Контрола употребе интернета у Библиотеци
- Праћење функционисања бежичног интернета уведеног у Библиотеку и сарадња са инжињерима Телекома који имају контролу над одговорним рутером смештеним у установи
- Праћење рада свих рачунара Мирорингом. Контрола рутера, модема, свичева, хабова и свих осталих елемената система. Заштита рачунара од вируса, спајвера, пестова и свих осталих штетних елемената који би могли да учине компјутерски систем Библиотеке нестабилним
- Предлагање расхода опреме коју је немогуће поправити
- Копирање базе података по устаљеном плану
- Одржавање веб сервера

- Интервенције на хардверском делу опреме по потреби сваког одељења
- Одржавање НАС уређаја и контрола њихове комуникације у оквиру локалне рачунарске мреже Библиотеке
- Пружање стручне помоћи запосленима
- Сарадња са другим библиотекама, размена искустава

2.4. Завичајни и посебни фондови

На Одељењу завичајних и посебних фондова у 2022. години, у складу с одредбама Закона о библиотечкој делатности и Закона о обавезном локалном примерку, планира се рад на пословима набавке, каталогизације и инвентарисања различите врсте грађе-периодике, некњижне грађе, ситног документационог материјала.

Набавка

Набавка за ово Одељење се углавном заснива на поклону што захтева добру и сталну комуникацију са издавачима, културним институцијама, школама, факултетима итд.

Праћењем завичајне издавачке продукције, затим различитих манифестација и догађаја од значаја за град, прављењем спискова дезидерата, у плану је да се принови (обавезан примерак, поклон, размена, куповина) што већи број примерака завичајних публикација. Тај број је у директној вези са нишком издавачком продукцијом. Намера је да се у 2022. години принови:

- 300-350 монографских јединица
- 20-25 наслова серијских публикација у око 110-140 свезака
- 80-100 јединица некњижне грађе
- 30-40 јединица ситног документационог материјала

Расподела пакета

Планирана је расподела пакета за сву новонабављену некњижну грађу, монографске публикације које јесу део посебних фондова и библиотечких целина. Расподела пакета се састоји из више фаза: формирање пакета – преглед, пријем, расподела јединица, инвентарисање и завршетак пакета. Овај процес прати и формирање адекватних спискова грађе.

Каталогизација и инвентарисање

Планира се:

- Наставак на пословима каталогизације публикација из Посебних збирки, старе и ретке књиге, рукописа, као и каталогизације нових јединица некњижне грађе и периодике
- Физичка обрада новоприспелих примерака грађе
- Евидентирање, свезака периодике кроз електронску картотеку и вршење рекламација, као и евидентирање новонабављених јединица друге врсте грађе
- Тематско разврставање ситног документационог материјала (позивница, програма манифестација, пропагандног материјала...)
- Заштита библиотечког материјала, периодике и некњижних јединица, фасциклирањем периодике, улагањем фотографија и разгледница у

адекватне фолије, плаката и летака у кошуљице, аудио-визуелне грађе у одговарајуће полице и држаче.

Рад са корисницима

- Претраживање електронских база података, интернет претраживача и осталих доступних извора како би се пружила правремена и тачна информација корисницима услуга овог Одељења
- Пружање стручне помоћи корисницима у избору литературе за израду стручних и научних радова
- Давање јединица грађе на коришћење
- Евидентирање броја и структуре корисника кроз НИБИС програм и евидентирање статистике за периодичне публикације и некњижне грађе у интерној евиденцији Одељења

Дигитализација

- У 2022. години наставиће се започете активности на богаћењу дигиталне библиотеке Народне библиотеке “Стеван Сремац”. Планирано је да се дигитализује 5 наслова старе и ретке књиге.
- Свака књига која се из Збирке старе и ретке књиге буде дигитализовала, уносиће се у интерни списак Одељења: Наслов, година издања, сигнатура, датум када је однета на дигитализацију, датум када је враћена са дигитализације.

Регистар старе и ретке књиге

- Наставиће се унос у централни Регистар наслова старе и ретке књиге из збирке која се налази у Народној библиотеци “Стеван Сремац”; планира се унос 20 до 30 наслова, као и истраживање које ће бити усмерено на библиотеке на које се налазе на простору завичајности, како би се утврдило да ли и колико наслова старе и ретке књиге поседују, а затим ће се и ти наслови, уколико их има, унети у Централни регистар.

Изложбе

- Организоваће се шест до осам изложби у сврху промоције завичајне збирке, историје и културе град, а тематски везаних за јубилеје и значајне догађаје, личности, текуће манифестације, савремену завичајну издавачку продукцију, као и свакодневицу.

Пројекти

- У плану је наставак рада на пројекту чији је циљ да се сачувају подаци о значајним личностима Ниша, савременицима, али и осталима, везани за онај део њихове приватне сфере живота који могу бити значајни за будуће генерације: где су рођени, одрасли, у којим улицама су живели/живе, брачно стање, подаци о потомству... што захтева истраживање, контакт, сарадњу с многим личностима које могу да дају релевантне податке. Планира се унос података за 10-15 личности значајних за културну, научну, уметничку историју овог подручја.
- Одељење завичајних и посебних фондова намерава да се пријави на Конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката из области библиотечко-информационе делатности у 2022. години с пројектом: *Библиотекари Народне библиотеке “Стеван Сремац” Ниш:*

библиографија. Циљ је да се на једном месту обједине персоналне библиографије библиотекара ове културне установе. Представљањем њиховог ауторског рада указало би се на њихову важност у библиотечко-информационој делатности, тиме и креирању културне физиономије Ниша.

Остали текући послови

- Наставак померања и сређивања оног дела завичајног фонда у коме су распоређене периодичне публикације и посебне збирке како би се добило више простора за смештај грађе
- Рад на изради спискова дезидерата
- Састављање спискова поклона, прикупљање рачуна (уколико се ради о куповини грађе)
- Евидентирање и разврставање ситног документационог материјала (позивница, програма манифестација, пропагандног материјала...)
- Допуњавање хемеротеке и персоналне картотеке
- Рад на Press clipping-у
- Вођење Фејсбук странице и објављивање занимљивих чињеница из историје Ниша (8-10 објава)
- Сарадња са локалним медијима
- Објављивање стручних и научних радова

2.5. Стручна књига

Осим примарних и редовних послова са корисницима (стручна помоћ при изради научних радова у одабиру литературе; препоручивање и изнајмљивање публикација; помоћ корисницима у електронској читаоници, који нису довољно упућени у рад са рачунарима, помоћ читаоцима да се снађу у кутку „ЕУтека“ смештеном у читаоници Одељења стручне књиге како би добили најзначајније информације о Европској унији преко посебног компјутера и низом монографских публикација које такође обрађују исту тематику), сталног праћења листе дезидерата корисника као и активног учешћа путем сугестија у набавној политици књига за Одељење; одвајања општећених публикација за њихово повезивање и прекоричавање у књиговезници, ради превентивне заштите; писања опомена корисницима који касне са враћањем књига; издвајање и евидентирање књига за већ традиционалну акцију која се сваке године у лето организује на нишком базену „Чаир“ (уколико дата епидемиолошка ситуација и епидемиолошке мере то дозволе), на Одељењу стручне књиге за 2022. годину планира се и низ других активности. Те активности се, у највећој мери, односе на сређивање књижног фонда Одељења како би се, с једне стране, обезбедио адекватан, прегледан и претражив смештај књига, а са друге, што више ослободио што већи простор за њихов смештај.

Почетак ажурирања и редакције библиографских записа

Како су старије публикације на Одељењу стручне књиге библиографски обрађене у Библиотечко-информационом систему НИБИС само у скраћеној форми, од 2022. године планира се почетак њиховог ажурирања и формирање потпуних библиографских записа, који ће, због своје

информативности, омогућити и лакше сналажење корисника у електронском каталогу.

Велико померање редовног фонда публикација формата I и II као и померање редовног фонда енглеске књиге

У циљу повећања смештајног простора намењеног књижном фонду, план је да се 2022. године изврши и комплетно физичко премештање публикација редовног фонда формата I и II као и енглеске књиге, уз тријажу и отпис физички оштећених, дотрајалих и неактуелних публикација.

Посебан акценат на „отпис невраћених јединица библиотечно-информационе грађе услед немогућности њиховог повраћаја (после три године када су исцрпљене све мере потраживања)“.

Како би се имао што прецизнији увид у реално физичко и бројчано стање библиотечке грађе фонда Одељења, план је да се 2022. године изврши преглед задужења публикацијама чланова Библиотеке старијих од три године. Уколико се не може доћи до несавесних корисника, план је да се поменуте задужене публикације попишу и сачини списак као предлог за њихов отпис.

Стављање акцента на послове који могу да се заврше индиректно – телефонским позивима или мејловима.

Ради смањења директних контаката, док траје епидемиолошка ситуација, у превентивне здравствене сврхе, план је да се активности (попут продужења књига, резервација и давања информација о публикацијама које интересују наше кориснике, као и давање тражених информација у вези са свим библиотечким питањима које кориснике занимају) што више сведу на онлајн позиве или електронску комуникацију. Корисници би преко електронске комуникације, могли и да поруче књигу која им је потребна и да их публикација благовремено сачека, чиме би се скратило време задржавања које корисник проведе у просторијама Одељења.

Међубиблиотечка позајмица књига

Од 2016. године и званично на Одељењу стручне књиге врши се и међубиблиотечка позајмица књига у сарадњи са Народном библиотеком Србије као и другим библиотекама у Србији. Планирамо да са тим активностима наставимо и у 2022. години.

Пројекти Одељења стручне књиге

Планирано је да се са Одељења стручне књиге аплицира за Конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката из области библиотечно-информационе делатности у 2022. години са два пројекта:

- Каталог збирке СКА, САН и САНУ на Одељењу стручне књиге Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш;
- Формирање ЕУтека збирке на Одељењу стручне књиге Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш и израда каталога књига.

Поред поменутих ангажовања која су уско повезана са библиотечно-информационом делатношћу, планирају се и бројне активности културно-просветног карактера, чији је циљ популаризација књиге и читања, као и рад на привлачењу што већег броја корисника.

Препоруке приновљених књига на сајту наше библиотеке

И у 2022. години планира се приказ 12 нових књига (по једна месечно) на сајту наше Библиотеке, из различитих области људског знања, у облику

сажетог представљања теме којом се књиге баве и информацијама о њиховом аутору, издавачу и години издања.

Изложбе Одељења стручне књиге

У просветно-културном циљу, предвиђају се, по потреби и могућностима, изложбе које ће промовисати књиге Одељења стручне књиге као и важне јубилеје.

У плану је велика електронска изложба (опремљена каталозима књига које обрађују задату тематику, те ауторским и регистром наслова) која ће бити постављена на сајту наше библиотеке, а са циљем да се обележи нека од значајнијих годишњица. У виду имамо електронску изложбу која би за тему имала 170. годишњицу рођења Антонија Гаудија (1852–1926), чувеног шпанског (каталонског) архитекте.

2.6. Белетристика

Одељење белетристике, у складу са позитивним законским прописима везаним за библиотечко-информациону делатност, остварује максималне резултате у сарадњи са осталим установама културе и образовања, физичким и правним лицима, као и локалном самоуправом. План је да се у 2022. години настави унапређење и подржавање развоја библиотечко-информационе делатности, пратећи потребе и жеље корисника повећа своју актуелност и атрактивност и на тај начин повећа број чланова.

Приоритетна делатност Одељења белетристике је рад са корисницима. Осим у домену информисања, израде упита и давања резултата претраживања, улога запослених ће бити превасходно усмерена на давање смерница при одабиру квалитетног штива и на формирање литерарног укуса. У ту сврху, биће уприличене изложбе мањег формата, које ће представљати дела аутора вредних пажње. Биће рађене једном или два пута месечно и биће информативног карактера. Наставиће се са стратегијом добре уписне политике, где се врши упис нових корисника свих категорија становништва, као и обнављање чланства. План је да категорије бенефицираних корисника, где спадају ученици средњих школа са одличним успехом на крају школске године и сениори са преко 65 година старости и даље остварују право на бесплатан упис и обнову чланства.

Кориснички сервис је обогаћен могућношћу продужавања рока за задржавање књига путем телефона, па ће се са тим наставити и у следећој години, будући да се ова опција показала одличном и радо прихваћеном међу читаоцима у пандемијским условима.

Селекција оштећених књига ће се и даље вршити како би се примерцима продужио век трајања стручном обрадом у књиговезници.

Корисницима који прекораче прописани рок за задржавање биће изречене усмене опомене, с обзиром на епидемиолошку ситуацију. Уколико епидемиолошка ситуација буде повољна, формираће се и евидентирати фонд књига за, већ традиционалну акцију, која се сваке године у лето организује на нишком базену „Чаир“.

Тријажа и прегледање целокупног фонда, како би све библиотечке јединице биле употребљиве по свим прописаним критеријумима, наставиће се. Прегледаће се, како депозит, тако и фонд редовне циркулације. Већа пажња ће се посветити редовном ажурирању понуде у циркуларном фонду, како би се свака књига, која се налази у фонду, нашла у рукама читаоца који је тражи.

Померање фонда вршиће се континуирано, како због захтева смештаја по УДК, тако и због недостатка простора.

Део старијих записа у бази НИБИС је у скраћеном облику, јер је то био начин да за кратко време сви подаци буду унесени и да целокупни фонд Одељења буде претражив. Како би се достигао ниво записа у потпуном ISBD облику, константно ће се радити њихово ажурирање и допуна. Тиме ће се олакшати претраживање по садржају, будући да корисници траже грађу смештену по зборницима, антологијана и свим врстама мешовите грађе.

Запослени на Одељењу белетристике наставиће стицање увида у књижевну продукцију претраживањем издавачке понуде, али и ослушкивањем упита корисника. Пратиће се трендови у издаваштву који пропагирају одређене жанрове и тематику.

Ишчитавање књижевних дела и критика, препорука, истраживање на форумима и дискусијама у сврху давања добре препоруке биће и надаље важан сегмент у раду Одељења. У сталној комуникацији са читаоцима, усменој анкети и креирању дезидерата формираће се правац набавне политике.

Рад на креирању листе наслова за набавку је заједнички посао свих запослених на Одељењу и удруженим деловањем и интеракцијом, сувислим сугестијама и индивидуалним познавањем одређених области, издвајаће се одређени аутори и актуелне теме.

На Одељењу се планира перманентно одржавање консултација у вези са свим сферама нашег деловања. Свакодневни контакт и употреба програмског пакета НИБИС, даје одличан увид у застоје, грешке и проблеме у функционисању програма. То је прилика да се на лицу места, практично и брзо делује и дају сугестије надлежним лицима.

Добра сарадња са сродним установама, омогућава опцију међубиблиотечке позајмице. У сарадњи са Народном библиотеком Србије, као кровном институцијом, али и другим културним установама, корисници имају прилику да дођу до књиге које нема у фондовима Библиотеке.

С обзиром на то да на Филозофском факултету у Нишу функционише више лингвистичких департмана: Департман за руски језик и књижевност, Департман за француски језик и књижевност, Департман за англистику и Департман за немачки језик и књижевност, очекује се повећан број студената који имају потребу за специфичном литературом. У том смислу, радиће се континуирана набавку потребних наслова критичке, књижевноисторијске и есејистичке провенијенције. Као и до сада, наставиће се сарадња са Руским кутком, па ће све наведено допринети побољшању услуге и оптималном задовољењу корисничких упита.

Стално стручно усавршавање запослених на Одељењу белетристике остаће један од императива занимања. Осим похађања акредитованих семинара, праћења новина у библиотечко-информационој делатности путем истраживања и сагледавања искуства других, руководићемо се стручном

помоћи и инструкцијама надлежних лица у Библиотеци и Одељења за матичне послове.

Обучавање кандидата за стручни испит биће нам један од важних задатака. У току редовних активности и радног процеса, кандидати ће се постепено уводити у потребна знања, захтеве и обавезе. Активности на Одељењу пружиће им увид у целокупни спектар библиотечког пословања и библиотечко-информационе делатности уопште.

У следећој години наставиће се добра пракса посете ученика основних и средњих школа нашем одељењу, где се, уз визуелно упознавање грађе и простора, информишу о условима коришћења библиотечке грађе ако епидемиолошки услови дозволе.

У плану је наставак сарадње са медијима, како локалним, тако и националним у циљу промоције Библиотеке и свих њених активности.

Одељење белетристике ће у наредном периоду наставити промотивну политику путем директног контакта са корисницима, представљањем публикација, аутора и тема које завређују велику пажњу. Ту ће се наћи капитална дела савремене продукције, нови квалитетни аутори и актуелне теме.

У циљу остваривања предоченог, планира се, пре свега, израда изложбе у електронском формату, поводом 20 година смрти Антонија Исаковића, аутора послератне генерације. Формат зависи од постојања изложбеног простора, који нам недостаје. У плану је редовно обележавање јубилеја, израда изложби о ауторима добитницима награда у текућој години, спомена годишњица смрти аутора.

2.7. Серијске публикације

У Одељењу серијских публикација ће се наставити редовне активности на прикупљању, разврставању, обради, заштити, чувању, представљању и давању на коришћење библиотечко-информационе грађе и извора.

Рад запослених на Одељењу подразумева и пријем пакета библиографских јединица који стижу поштом или се достављају преко дистрибутерске куће Траг-прес. Физичка обрада приспелих свезака, уписивање у књигу поште, увођење у контролне картоне у штампаној и електронској картотеци и вршење рекламација, уколико бројеви нису стигли на време или касне, савјивање отпремница са приспелом грађом и разврставање износа по рачунима, у пољу претплате, у електронској бази података, свакодневно улагање свезака и томова у полице као и њихово сређивање и смештај, редовна је обавеза запослених.

Библиографска обрада нових наслова периодике и инвентарисање као и редакција постојећих записа у складу са променама (промене наслова, уредника, издавача, штампара). У складу са изменама УДК-а бројева, наставиће се са исписом нових сигнатура на старим издањима серијских публикација.

Наставиће се са аналитичком обрадом изабраних наслова часописа и новина.

Реинвентарисање библиотечко-информационе грађе, у електронској бази контролних картона НИБИС, наставиће се у 2022. години.

Наставиће се рад на сређивању серијских публикација (отварање електронских картона и библиографска обрада) на страном језику и њихов смештај по УДК систему (Vogue, Cosmopolitan, Bio Process, Bio Techniges, Architectural digest, House Garden, National Geographic Srbija, India, Fashion).

Вршиће се улагање пристигле аудио-визуелне грађе на посебној полици и сређивање наслова по УДК систему.

Евиденција о броју и структури корисника и броју издатих часописа и дневних новина, редовно ће се водити.

Наставиће се праћење издавачке продукције и систематско попуњавање фонда куповином, сходно финансијским могућностима, али ће се појачати активности на попуњавању фонда поклоном и путем размене библиотечке грађе.

Праћиће се потребе корисника, њихови захтеви за одређеним насловима периодике, као и промене у начину информисања.

На Одељењу периодике планирано је да се путем поклона надокнаде нека годишта наслова часописа који се већ налазе у фонду (Кинотека, Нова Галаксија, Култура, Пиротски зборник, стручни часописи из библиотекарства...).

Размена библиографске грађе вршиће се пре свега са Народном библиотеком Србије и Библиотеком Матице српске.

Обезбедити, поред класичних (штампаних) облика серијских публикација, приступ електронским изворима, укључујући онлајн приступ часописима, базама података и другим изворима информација.

Све публикације, које се не могу наћи у нашем фонду, корисницима ће бити доступне преко међубиблиотечке позајмице, успостаљвањем сарадње са другим библиотекама, односно њиховим одељењима периодике.

Заштита библиотечке грађе

Рад на корицењу и фасциклирању неповезаних годишта из ранијих периода и библиотечке грађе која редовно пристиже за корицење, као вид чувања и заштите фонда, биће настављен и обављаће се свакодневно, у зависности од оштећења публикација.

Наставиће се са премештањем публикација из старих, неодговарајућих фасцикла у нове (меки повез), ради адекватног смештаја и чувања, са штампањем и лепљењем одговарајућих бар-кодова.

Сарадња са књиговесцем ће се наставити у циљу повезивања нових годишта наслова новина и ревијалних издања као и поправке и преповезивања оштећених примерака серијских публикација из фонда. Оштећени међашни биће замењени новим и исписиваће се сигнатуре, а бар-код налепнице, које су почеле да бледе или су отпале, замениће се другим налепницама. За смештај контролних картона страних часописа и аудио-визуелне грађе, урадиће се наменске кутије.

Процес дигитализације

Наставак дигитализације фонда периодике ће се наставити према израђеном списку приоритета серијских публикација за дигитализацију, а циљ је увећање броја јединица серијских публикација у дигиталној библиотеци. Веома вредан део фонда, публикације из периода 1827-1945. године, у постојећим условима максимално треба заштитити. Дигитализација овог дела фонда ће се наставити, а приоритет ће се дати публикацијама које су склоне пропадању и које треба трајно заштити (Ратник, Просветни гласник, Српски књижевни гласник, Дело и тд.).

Планиране активности на Одељењу серијских публикација

Нарочита пажња на Одељењу посветиће се млађим корисницима (студентима журналистике, књижевности, историје, права, економије), који за потребе писања реферата, матурских, семинарских, истраживачких и научних радова, користе стручне часописе. Библиотечки радници на Одељењу серијских публикација консултоваће разне онлајн базе, стручне портале, КОБСОН-базу електронских књига и часописа и страних докторских дисертација, ДОО-Србија, Scindeks за потребе прибављања специјалних информација на захтев корисника. Пружаће се библиотечке, библиографске и рефералне информације корисницима.

Тематским изложбама биће обележени значајни датуми и јубилеји.

Путем изложби презентоваће се вредни садржаји из појединих часописа. Изложбе ће се излагати у пасажу Библиотеке у витринама и биће доступне и у електронској форми на сајту Библиотеке.

Комплетан књижни фонд на овом Одељењу увек је на располагању корисницима и то захтева свакодневне послове контроле смештаја и попуњавања периодичне библиотечке грађе на полицама.

На конкурс Министарства културе и информисања РС, за финансирање и суфинансирање пројеката из области библиотечно-информационе делатности аплицираће се са пројектом под називом "Лице рата: ратне фотографије из Балканских ратова – 1912/1913".

Отварањем странице *Препорука библиотекара* на Одељењу серијских публикација, на којој ће бити представљени садржаји нових бројева часописа и омогућена виртуелна комуникација са корисницима библиотечких услуга, створиће се предуслов за повећање броја активних чланова библиотеке.

Како би се утицало на формирање читалачог укуса код корисника Одељења серијских публикација и како би што већи део фонда био на читању, неопходно је оформити један кутак у великој читаоници у коме би били излагани часописи из различитих области и који би се често мењао и допуњавао. Критеријуми за одабир тих публикација могу бити различити, од актуелних тема до садржаја насловних страна.

Представљаће се и промовисати фонд периодике код организованих посета ученика нишких школа.

Повећање броја корисника и пружених услуга, један је од приоритетних задатака на Одељењу серијских публикација. Са набавком нових публикација, са новим техничким условима, омогућиће се корисницима брзо и лако долажење до тражених информација.

Активна сарадња са Машинским факултетом, у исправљању и дорађивању програма НИБИС, перманентна је.

Смештај фонда

Наставиће се редовне активности сређивања магацинског дела фонда на новим металним једностранним полицама. Активности на сређивању публикација у магацинском простору, померање публикација на новим сталажама вршиће се перманентно како би се проширио простор за смештај часописа и новина који редовно пристижу током године. Томове публикација на полицама осигурати граничницима, како се не би савијали и деформисали.

2.8. Рад са младим читаоцима Одељења књиге за децу

Развијање става корисника да Библиотеку препознају као адекватан простор у коме деца и млади остварују контакт с књигом, место дружења и сусрета са писцима и другим ствараоцима, циљ је и у 2022. години.

Кључни циљеви:

- Подстицање културе читања код деце и младих
- Неговање књижевног укуса
- Подстицање културе коришћења библиотечких услуга
- Сарадња са родитељима
- Сарадња са предшколским, школским и другим образовно-васпитним установама, децом, ученицима, васпитачима, учитељима, наставницима и стручним сарадницима.

Задаци:

- Упис нових чланова и обнова чланарине
- Изнајмљивање књига и периодичних публикација
- Информисање читалаца (упознавање са радом Библиотеке, књижним фондом и приступом фонду, упућивање читалаца у садржај и врсту стручне литературе)
- Планирање и избор нових наслова за набавку, израда спискова на основу процене фонда, актуелне издавачке продукције и дезидерата
- Пријем и представљање приновљених наслова
- Отпис грађе из фонда Одељења према критеријуму за неактуелну и оштећену грађу. Одабир наслова, израда спискова за расход. Отпис грађе кроз електронски каталог, отпис грађе кроз свеске штампаног инвентара
- Набавка одабраних наслова и издања завичајних аутора која недостају, а не припадају текућој набавци (контакт са ауторима)
- Рад на ажурирању фонда: Праћење и кориговање сигнатура, њихово уједначавање као и уједначавање кроз електронску књигу инвентара; Израда налепница са новом сигнатуром; Израда нових налепница код физички оштећених, када недостају, без ажурирања електронског каталога и инвентара; По потреби, ажурирање библиографског записа
- Ажурирање Предметног каталога додавањем нових одредница и уједначавањем постојећих
- Израда аналитичког каталога (око 30 наслова) за наслове који су значајни за наставу књижевности и студентима Департамента за србистику. Израда аналитичког каталога из фонда периодике за децу:

Политикин забавник (књиженост, личности и мотиви везани за завичајну грађу, екологија...)

- Ажурирање фонда Стручне књиге: Издвајање неактуелне и општењене грађе, евидентирање књига за депозит (због малог простора за смештај овог фонда, започето 2021.)
- Преуређење фонда Српске књижевности с акцентом на фонд Иве Андрића, а поводом 130 година од рођења
- Ажурирање фонда периодике
- Стручно вођење ученика кроз фонд Одељења приликом групних посета
- Приређивање тематских изложби књига у вези са значајним датумима
- Избор наслова, из поклона читалаца, за Одељење
- Избор књига из Отписа за поклон другим установама
- Избор књига за штанд Библиотеке на Базену “Чаир” током летњег распуста
- Ажурирање објава Одељења на сајту Библиотеке, на Фејсбуку: (објаве у вези са приновљеним књигама, препоруке за читање, наградни Конкурс, промоције књига, изложбе, посете ђака, радионице)

Посебни задаци и пројекти:

- Организовани упис деце, у сарадњи са Одељењем Маркетинга Библиотеке, ђака првог разреда, предшколаца и одличних ученика, на територији Града Ниша, током септембра и свечана додела чланских картица (за време Дечје недеље посета школама и касније)
- Организовање традиционалног 21. Међународног литерарно-ликовног конкурса поводом Светског дана књиге за децу (Andersen Day, 02.04.2022.) Тема је слободна са мотивима из стваралаштва Душана Радовића, повод – 100 година од рођења завичајног песника
- „Речима до завичаја” : нишки аутори у фонду Одељења књиге за децу (библиографија – Предлог за избор Пројеката према Министарству културе и информисања Републике Србије поводом обележавања 75 година рада Одељења књиге за децу 1947-2022. Објављивање монографије „Речима до завичаја” која ће приказати обим и континуитет стваралаштва завичајних аутора, а тако и њихов допринос култури читања деце и младих.
- Формирање Кутка за српски језик и књижевност
Богата грађа из фонда којом се скреће пажња на језик, његову улогу и значај. Хронолошки низ, од буквара до савремених речника и Колекције 10 векова српске књижевности, дела В. Ст. Караџића, алманах Даница, Речник САНУ и др.)
- Физичко уређење простора, Сала Вук, панон о Вуку, постер Мирослављеве ћирилице, стална изложба о матерњем језику...
- Представљање колекција књига преведених дела књижевности за децу са словенских језика (мапа језика и репрезентативна дела). Упознавање са Форумом словенских култура и романима у Библиотеци 100 словенских романа.

Важне годишњице: Вук Стефановић Караџић, Иво Андрић, Миросла Ангић, Лаза Лазаревић, Милован Данојлић, Момо Капор, страни аутори Луис Керол, Астрид Линдгрен, Џон Толкин, Чарлс Дикенс и др.

Обележавање јубилеја Одељења

Првих 75 година - 1947-2022 - од Пионирског одељења до данас

- Стручни скуп "Култура читања код куће и у Библиотеци : родитељи, деца и књига" (библиотекари, србисти, родитељи, писци, психолози, новинари...)
- Изложба књига и радова посвећена Душану Радовићу : 100 од рођења (1922-1985)
- Приказивање филма о Одељењу, (65. годишњица Одељења, 2012.); анимирани филм "Плави зец"
- Дигитална збирка – избор наслова, часопис Полетарац (1958/59 1-8)
- Прес-клипинг и књижевни прикази (избор) онлајн
- Вуков зраковет : годишњица Вуковог рођења; Ниш и Нишлије у Алманаху Даница; Анимирани филм о Вуку Ст. Караџићу; Лепота народног говора – Стеван Сремац, језики стил, драмско извођење (драмске секције школа)

Визуелни идентитет јубилеја

- Израда паноа са временском линијом Одељења и презентованим информацијама у вези са радом и садржајем фонда
- Изложба плаката Одељења
- Чланске карте са годином јубилеја
- Израда календара (одабир литерарних и ликовних радова)
- Израда флајера

Остале активности:

- 75 садница поводом јубилеја, у сарадњи са Градом
- Уређење стаклене витрине у холу зграде за презентовање Библиотеке Ластавица : избор 100

Културно-образовна делатност:

Планирано око 60 дечјих програма:

- сталних активности ("Време за читање" и "Време за сликање")
- тематских радионица едукативног и забавног карактера
- изложби поводом значајних датума, јубилеја значајних писаца и личности из света науке и уметности као и датума са важним темама: екологија, уметност, наука...

Сви програми и активности прилагођени су нашим корисницима: мала деца која не иду у вртић, деца која су у образовним установама, предшколски узраст, млађи и старији разреди основне школе као и тинејџери – средњошколци.

Промоције нових наслова

У 2022. години планиран је изванредан број промоција нових наслова завичајних аутора: Виолета Јовић, Власта Ценић, Милош Петковић, Елизабета Георгиев, Милица Матијевић, Мирјана Стрнад, Биљана Вујовић и др.

Радионице:

- Упознајмо Библиотеку (завичајни писац Стеван Сремац, основни појмови у библиотечко-информативној области: књижевност, стручна књига, сигнатура, домаћа и преведена књижевност, аутор, наслов,

илустратор..., различита vrста грађе: књиге, часописи, филм, музика, играчке...

- “Време за читање” (одабир књижевних текстова; бонтон, осећања, зависност од игрица...)
- “Време за сликање” (слободна тема или Угледамо се на мајсторе сликарства)
- “Направи сам”... (народи света и њихове традиционалне играчке; моделарство кроз авионе, аутомобиле и познате архитектонске грађевине, споменике културе)
- Учимо да читамо, играмо се словима (специјалне словарице, игре картама, бојанке)
- Веште руке, лаке муке – радионица израде предмета од папира (оригами и др.), пластелина, квиллинг техника...)
- Желим да радим оно што волим (уознавање занимања)
- Тематске радионице посвећене одређеном датуму (Светски дан матерњег језика, Светски дан књиге за децу, Дани Европске баштине, Вукови дани, Дан библиотекара Србије...)
- Радионице поводом обележавања празника, израда честитики (Нова година, 8. март, Ускрс, Дечја недеља...)
- Радионице са посебним темама: спорт, екологија, здрави стилови живота.

Изложбе:

Током календарске године пратимо важне датуме и обележавамо их. Извори су УНЕСКО листа, Календар за библиотекаре (Народна библиотека Србије и др.) као и сви значајни датуми везани за српску и светску културу, уметност и науку.

- Нова година, Божић, Ускрс
- Међународни дан матерњег језика (21. фебруар)
- Национални дан књиге (28. фебруар)
- Светски дан књиге за децу (2. прил)
- Светки дан књиге (23. април)
- Дан Народне библиотеке “Стеван Сремац” Ниш (13. мај)
- Дан словенске писмености и културе / Св. Ђирило и Методије (24. мај)
- Светски дан музике (21. јун)
- Национални дан науке (10. јул)
- Светски дан младих (12. август)
- Дани европске баштине (септембар)
- Светски дан писмености (8. септембар)
- Дечја недеља (прва недеља октобра)
- Међународни дан школских библиотека (24. октобар)
- Вукова недеља (прва недеља новембара)
- Дан дечјих права (20. новембар)
- Дан библиотекара Србије (14. децембар)
- Међународни дан франкофоније (20. март)
- Роми и језик (8. април)
- Дан кинеског језика (20. април)
- Дан енглеског/ шпанског језика (23. април, Шекспир/ Сервантес)
- Дан руског језика (6. јун)(Пушкин)

- Македонска књижевност за децу (септембар)
- Дани италијанског језика у свету (трећа недеља октобра)
- Дан народних просветитеља (Бугарска, 1. новембар)
- Дан немачког језика и културе (22. новембар)

Поред датума који су устаљени, свака наредна година обухвата нове теме, исти или сличан садржај сваке треће године.

Програми:

- “Први пут у Библиотеци”
- “Време за читање”
- “Време за сликање”
- “Летње (игр)арије”
- Промоције књиге за децу
- Гостовање писаца и младих стваралаца
- Обележавање годишњица домаћих и страних писаца за децу
- Обележавање значајних међународних празника

Остале активности:

- Организовање и стручно вођење групних посета деце и ученика.
- Редовно информисање о приновљеним насловима на ФБ страници Одељења и Библиотеке
- Предлози за читање “Прочитали, уживали!”
- Занимљивости о Нишу “Путем завичаја, лепота нас спаја”
- Представљање услуга и активности Одељења књиге за децу на фестивалима за децу и кроз сарадњу са школским библиотекама.

Сарадња:

Стварамо атмосферу која подстиче културу читања, приближавамо књигу деци (и децу књизи), а у сарадњи са вртићима, предшколским установама, школама, школским библиотекама, са стручним школама (Музичка школа), институцијама културе као и кроз сарадњу са Одељењима књиге за децу јавних библиотека Србије.

2.9. Рад огранака

Код свих категорија становништва, различитим облицима деловања, библиотечки огранци Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, „Медијана“, „Ледена Стена“ и “Црвена Звезда“, у складу са библиотечким стандардима, подстичу коришћење библиотечко-информационе грађе и извора.

У 2022. години, у плану су многобројне активности које ће унапредити рад огранака, односно активности које ће учинити огранке видљивијим, побољшати услуге према корисницима и утицати на побољшање пружања услуга и веће задовољавање културних потреба становништва и већи број корисника.

Измењене околности у време пандемије, план је да се огранци просторно приближе мештанима локалне заједнице и додатно ангажују како би се ниво сарадње наставио и повећао, а тиме повећао и број корисника.

Планиране активности:

- Обележаваће огранака - јасно и видно обележаваће огранака, уочљивим натписима и постављањем плаката са актуелним информацијама.
- Како до огранака - информације о локацијама на којима се огранци налазе, ради лакшег сналажења у простору.
- Боља информисаност корисника везана за публикације које се налазе у фондовима огранака, као и за активности које се одржавају у огранцима
- Побољшаће видљивости огранака преко званичних интернет ФБ профила и сајта Библиотеке.
- Редовни библиотечко-информациони послови.
- Обогаћивање фондова - набавка нових наслова, водећи рачуна о социо-културолошком профилу становника подручја у коме се огранак налази
- Организовање тематских изложби и радионица
- Сарадња са вртићима, предшколским установама, школама, школским библиотекама, институцијама културе, како би се створила атмосфера која подстиче културу читања и приближила књигу читаоцу..
- Препорука библиотекара (избор занимљивих наслова из фонда огранака)
- Тријажа и планирање отписа дотрајалих и неупотребљивих као и неактуелних публикација.
- Уређење простора и стварање пријатног амбијента који ће својом изгледом привући корисника.
- Библиотечки огранци као атрактиван извор информација – након остварене техничке подршке и интернет конекције, стална присутност свежих информација о Библиотеци у животу грађана, нарочито деце.
- Нови, стари члан – анимација грађана како би се стекли нови и задржали стари корисници, добра интеракција са корисницима и успостављање боље сарадње са локалном средином организовање радионица, изложби, читалачких трибина, промоција књижевних стваралаца, организовање колективних посета...
- Популарисање књиге, писмености и читања - представљање нових наслова књига као и истицање заборављених наслова који се налазе у фонду.
- Редовно праћење и одржавање рачунара смештених у огранцима Библиотеке.
- Добра организација рада у огранцима – детерминисана профилем корисника, структуром фонда, просторних могућности и кадровским потенцијалом.

Квалитет и ниво рада библиотечких огранака - величина и структура књижног фонда, прилагођавање дигиталној технологији, добра видљивост и доступност фонда, добра интеракција са корисницима, унапређење услуга и професионално одговорни библиотекари- пут до успешне реализације постављених циљева.

2.10. Страна књига

У оквиру Народне библиотеке „Стеван Сремац“ наставиће са радом Одељење стране књиге које обухвата: Амерички кутак, Француски институт у Србији – огранак у Нишу, Руски кутак, који је отворен и смештен у оквиру Библиотеке, крајем 2017. године, са богатим фондом руске књиге, као и Кинески кутак, који је отворен почетком 2019. године.

Амерички кутак

Кључни циљеви:

- Креирање економских могућности за локално становништво кроз програме.
- Подршка предузетништва и иновације кроз програме.
- Иновативни програми - STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Math).
- Промоција међусобног разумевања и зближавања две земље.
- Дисеминација информација о студирању у Америци.

Чланови: планирани упис 80 чланова

Фонд: коришћење - 1600 јединица;
расход - 100 јединица;
набавка: - монографске јединице (30 јединица)
серијске публикације (15 наслова)

Кадар – стручно усавршавање:

- Учешће на локалним семинарима у организацији Народне библиотеке “Стеван Сремац” Ниш.

Културно-образовна делатност:

Програми

- Предавања (тематски везана за глобална питања или Сједињене Америчке Државе)
- Програми које реализују дипломате из Амбасаде САД
- Презентације
- Радионице

Радионице / часови

- Радионице / часови за одрасле
- Курсеви енглеског А1 и А2
- Часови конверзације TED Talks
- Часови конверзације ShareAmerica
- Радионице за оснаживање жена Women Lead
- Радионице из области предузетништва Entrepreneurship 101
- Пројекције филмова и дискусије у оквиру радионице American Road Show
- Радионице медијске писмености

Радионице за младе:

- Радионице које реализују алумнисти Флекс програма
- Организоване посете школа и учешће на радионицама (уколико буде повољна епидемиолошка ситуација)

Сарадња:

- Основне и средње школе
- Међународни цез фестивал „Нишвил”.
- Међународна студентска организација цез фестивал „AIESEC”
- Сарадња са организацијом „American Councils”
- Удружење „Unbox Hub”
- Партнерски за образовање, удружење родитеља и наставника

Набавка опреме

- Набавка канцеларијског материјала
- Набавка средстава за хигијену
- Замена дотрајалих сијалица
- Набавка техничке опреме.
- Кертрици и тонери за фотокопирни апарат и штампаче.

Француски институт у Србији - огранак у Нишу

Планиране активности у 2022. години:

Догађаји	Партнери	Датум
Такмичење за франко-фону песму	Онлајн такмичење преко истаграма	Март
Такмичење « Реп на француском »	Онлајн такмичење преко истаграма	Март
Турнеја « Песма без граница »		Пролеће
Караван француског филма (16 филмова годишње)	НКЦ	4 пута годишње
Онлајн конференција у организацији Француског института у Београду: Видео игре, Караван за климу, Европа, Ноћ идеја	Онлајн	Датум накнадно

Сајам франкофоне књиге		Март
Франкофони диктат + додела главне награде + такмичење у елоквенцији		Март
Концерт учитеља цеза из Монсегура		Пролеће
Дођи на амфи : Фестивал урбане културе	КОМО18	Јул
Молијерови дани + Гонкурова награда у Србији		Мај
Плесни спектакл	Народно позориште Ниш	Октобар
Франкофоно вече		Септембар
Ноћ истраживача		Септембар
Дигитални новембар		Новембар
КреНи конференција	Млади амбасадори	Новембар

Руски кутак

У току 2022. године, у Руском кутку, планирају се бројне активности са циљем промоције руског језика и књижевности, руске културе и традиције, као и самог Кутка Народне библиотеке „Стеван Сремац” Ниш. Осим текућих активности на дневном нивоу, издавања и препорука књига из богатог фонда руских књига, намењеног деци, студентима и одраслима, одвијаће се и планиране активности како са децом школског узраста, тако и са студентима и корисницима старијег узраста, а све у складу са актуелним ситуацијом.

Планиране активности :

- У оквиру Руског кутка традиционално ће се одржавати радионице са децом школског узраста. Радионице ће бити посвећене савладавању руског писма, учењу првих речи, упознавању са руском културом и

традицијом. Креативне радионице биће интерактивног карактера и пружаће ученицима могућност да стекну почетно знање језика.

- Поред једнодневних радионица, у плану је одржавање курса руског језика који ће похађати ученици основних школа. Током трајања курса ученици ће се по тематским областима упознати са језиком, писмом, основним терминима који се користе у свакодневној комуникацији. Такође, путем дијалога и осмишљених језичких задатака овладаће говором на страном језику. По завршетку курса, ученицима ће бити уручене дипломе и поклон књиге.
- Руски кутак ће у 2022. години угостити и ученике средњих школа који похађају часове руског језика са циљем представљања фонда и популаризације књига на страном језику и код старијих ученика. У оквиру посета, у плану су пројекције филмова на руском језику у Кутку који је прилагођен овим потребама и поседује потребну опрему.
- У току године, у сарадњи са Одељењем маркетинга НБСС, урадиће се и презентовати изложбе на договорене теме из области књижевности, културе, историје. Изложбе ће се излагати у просторијама Руског кутка и биће доступне корисницима Библиотеке, као и у електронској форми на званичном сајту НБСС. Тема ће се унапред одређивати у складу са интересовањем читалаца, као и са значајним датумима који се везују за руске писце и књижевност.
- Планираним активностима у току године обележиће се и неки од традиционалних руских празника и других значајних датума: Масленица, Европски дан страних језика, Светски дан поезије, Светски дан књиге, Дан породице, као и датуми значајни за Руску културу и књижевност.
- У складу са интересовањем читалаца, одржаће се тематске, књижевне и уметничке вечери намењене корисницима Библиотеке, али и свима онима који су љубитељи и поштоваоци руског језика и књижевности.
- Реализоване активности, уз пратеће фотографије и текстуални опис, објављиваће се на званичној фејсбук страници Руског кутка. На страници ће се, на недељном нивоу, објављивати садржаји о књижевности, руским писцима, занимљивостима о животу, култури и историји Русије.
- Циљ и идеја Руског кутка Народне библиотеке „Стеван Сремац” Ниш биће, као и до сада, повећање корисника фонда, популаризација језика и књижевности на овом језику.

Кинески кутак

Успостављена сарадња и дефинисане смернице са Институтом “Конфуције”, наставиће се и у 2022. години. Фонд из области кинеске књижевности, историје културе и уметности, као и наставни и мултимедијални материјали за учење кинеског језика, уколико епидемиолошка ситуација дозвољава, допринеће да се започете акције успешно реализују и унапређују.

Планирана су предавања, радионице, изложбе, настава кинеског језика. Запажено је велико интересовање корисника за учење кинеског језика, а план је да се та тенденција настави. Биће организована онлајн настава кинеског језика. Полазници школе кинеског језика ће имати прилику да, осим учења кинеског језика, боље упознају Библиотеку, њене фондове, своја интересовања задовоље и реализују своја очекивања.

Активности ће се усклађивати са епидемиолошком ситуацијом.

2.11. Културна делатност

У 2022. години, у складу са здравствено-безбедносном ситуацијом у земљи, планира се реализација књижевних промоција, изложби, уметничких вечери, предавања из различитих области, видео пројекција и учествовања у традиционалним културним манифестацијама Града.

Наставиће се са обележавањем : Дана писмености, Светског дана поезије, Светског дана књиге и ауторских права, Дана библиотекара Србије, Светског дана књиге за децу, Фестивала прозе и поезије на дијалекту „Преображењско појање“, Ноћи музеја, Дана македонске културе.

Сарадња са Институтом Конфуције у Београду наставиће се и у наредној години преко Кинеског кутка у коме ће бити реализоване бројне манифестације са богатим културним садржајем. Поштујући чињеницу да велики број Нишлија исказује љубав и интересовање за кинески језик и културу омогућена је бесплатна настава кинеског језика која ће трајати и у току 2022. године.

Пројекат “Бутека – ЕУ у вашој библиотеци” окупља велики број младих људи и подстиче креативну и критичку мисао код њих и развијање слободе говора.

У циљу промоције руске књижевности и културе биће реализоване програмске активности намењене љубитељима и поштоваоцима руске културе у оквиру Руског кутка у Библиотеци.

Како би се пратили актуелни трендови и увећала видљивост и вредност Библиотеке, наставиће се интерактивна комуникација са постојећим и будућим корисницима. Ослушкивање и сагледавање потреба корисника је приоритетан задатак који ће се наставити и допринети да се успе у намери да корисници развијају осећај припадности Библиотеци и доживе је као сопствени простор.

Како бисмо у потпуности и квалитетно промовисали културна дешавања оглашавамо се преко свих медија (телевизије, радија, штампе и интернета) јер само осмишљеном и континуираном комбинацијом свих начина оглашавања могуће је остваривање потпуне информисаности и давање могућности најудаљенијим корисницима да брзо и једноставно буду информисани о нашим активностима.

Сви догађаји и акције биће најављени у писаним и електронским медијима, позиви публици упућени електронском поштом и објавама на

званичној ФБ страници и сајту, а промоције најављене посебно израђеним плакатима.

У жељи да се допре до што већег броја Ниплија и учини све благо Библиотеке видљивим, доступним и примењивим, интензивираће се акција колективног учлађења, али и бесплатног чланства појединих категорија корисника.

Посете предшколаца, основаца и средњошколаца ће се наставити и у наредној години како би се млади људи боље упознали са културним, образовним садржајима и активностима Библиотеке и на тај начин анимирали као редовна читалачка публика.

И даље ће се развијати сарадња са другим институцијама културе и образовања у региону и шире.

Повећање броја корисника, и још боља интеракција са већ постојећим, јесте један од примарних циљева Одељења за маркетинг и културне програме. Успостављени квалитет и ниво нашег рада настојаћемо да одржимо и увећамо у години која следи, унапређењем услуга и усредсређивањем на захтеве и потребе наших грађана.

2.12. Коришћење библиотечких фондова

Богат фонд монографских и периодичних публикација, редовна промоција библиотечких услуга и делатности, библиотекари који својим знањем, креативношћу, сугестијама и добрим познавањем фонда непосредно утичу на повољан утисак о библиотеци и повећавају интересовање корисника за библиотечке фондове, Библиотеци обезбеђују стабилну позицију у друштву.

Константном повећавању броја корисника, пружених услуга и обима коришћене грађе, доприносе и могућности коришћења интернета, међубиблиотечке позајмице, фотокопирања и скенирања неопходних материјала, водећи рачуна о поштовању „Закона о ауторском и сродним правима”, као и услуге слепим и слабовидим особама. Постојеће услуге ће бити доступне и у 2022. години, с тим што ће се константно унапређивати и развијати.

Дигитализација фонда, по званично установљеним критеријумима (публикације од посебног локалног значаја, публикације од посебног националног значаја, а које нису већ дигитализоване, старе и ретке публикације склоне пропадању, грађа за коју се процени да ће изазвати интересовање код читалаца, повезане теме са одређеним битним датумима, годишњицама) ће се наставити и у 2022. години.

План и циљ дигитализације је да се фонд физички заштити, потпуније представи, као и да се отвори за све кориснике, постане видљив на мрежи, да се омогући претраживање и интерактивна комуникација на мрежи и заштите оригинална докумената. Послове дигитализације библиотечке грађе је могуће проширити, а обим послова знатно увећати, као и број дигиталних колекција, којима ће корисници моћи да приступе, захваљујући савременој техничкој опреми. Формирањем организованих збирки, корисницима ће бити омогућено истраживање веома осетљивог дела фонда, на савремен начин.

2.13. Повећање броја читалаца

Библиотека, јединствена колекција забележеног знања, са развијеним системом услуга и са стручно оспособљеним кадром, спроводећи своју мисију давања подршке култури читања, константно ће радити на попуњавању својих фондова и на унапређењу услуга у складу са потребама корисника.

Набавка актуелне и квалитетне библиотечко-информационе грађе и извора, из различитих информационих извора и у различитим форматима, која задовољава најшире и најразноврсније структуре корисника (књига, сликовница, серијских публикација, некњижне грађе, страна књига), ефикасна обрада и класификација, осавремењивање фонда и програма као и прилагођавање дигиталној технологији, обезбедиће боље место Библиотеке у преносу информација.

Постојање квалитетног, образованог, услужног и предусретљивог, љубазног библиотечког кадра поставља се као императив у процесу развијања културе читања. Библиотекари, посредници између корисника и забележеног знања, културни аниматори, стручни сарадници у издавачкој делатности и информатори, у значајној мери одређују број и структуру корисника.

Стварање читалачке публике је дуготрајан процес којем се пажљиво приступа и смислено се спроводи, још од најранијег узраста. Повећање броја чланова, нарочито млађе популације, очекује се и због пријатног библиотечког простора, изузетно богатог фонда, професионалних библиотечких радника и корисничких рачунара у Одељењу књиге за децу. У протеклом периоду рачунари су коришћени за учење и стицање нових знања као и за прибављање информација доступних преко интернета, а то ће се наставити и даље.

Рачунарска опрема, којом је опремљено Одељење серијских публикација, битно утиче на повећање броја корисника, а планирано је активно коришћење електронских извора и дигиталне библиотеке, у складу са законским одредбама.

У библиотечким огранцима, који су опремљени рачунарском опремом са интернет конекцијом, планирано је значајно повећање броја корисника.

Дигитализација библиотечке грађе доприноси настанку мултифункционалне библиотеке без зидова, чиме се остварује тежња ка непрестаном и неограниченом приступу и дељењу баштине, промовисању читања и самообразовању. Пружа се могућност да се оно што је највредније у културном, образовном и информативном смислу учини прихватљивијим, видљивим и читљивијим на сасвим другачији начин и тиме се битно утиче на повећање броја читалаца.

Присуство на друштвеним мрежама служи промовисању услуга и програма библиотека и дигиталних колекција које се селе у то окружење.

Стратегија уписне политике, право на бесплатно учлањење у Библиотеку деце предшколског узраста, ученика првог разреда основне школе, добитника Вукове награде, деце свих основних и средњих школа која остваре одличан успех у текућој школској години, лица са навршених 65 година живота, ће се наставити и у 2022. години јер је показала добре резултате.

Уважавање наведених параметара и континуирано представљање библиотечко-информационе грађе, уз високо квалитетан програм едукативно-васпитног садржаја, нужно производи већи број корисника. Са развојем

основне делатности, континуираним радом у програмској активности као и константним праћењем потреба и захтева корисника, очекује се успешна реализација плана.

2.14. Заштита публикација

Просторни капацитети, који су неопходни за правилно чување и заштиту библиотечко-информационе грађе, максимално су попуњени и захтевају хитно решавање проблема.

Библиотека је предузела кораке ради спровођења идеје о формирању лабораторије за заштиту старе и ретке књиге. Активност ће бити реализована у сарадњи са Народном библиотеком Србије и Министарством културе.

Библиотека ће настојати да у наредној години обезбеди што повољније услове за смештај и заштиту публикација, што подразумева: простор и опрему, осветљење, исправне инсталације, редовно одржавање хигијене, као и предузимање мера заштите од пожара.

Заштита библиотечког материјала, нарочито периодике и некњижних јединица, вршиће се фасциклирањем периодике, улагањем фотографија и разгледница у адекватне фолије и аудио-визуелне грађе у одговарајуће полице и држаче. Привремена мера заштите периодичних публикација је фасциклирање и корицење дневних, недељних, двонедељних листова, ревијалних магазина и часописа, као и прекоричавање.

Скенирање грађе, као посебан вид заштите фонда, вршиће се код најугроженијих наслова старих и ретких публикација, као и завичајних периодичних издања које ће се израдити у дигиталном формату.

Дигитализација грађе, осим што представља нову шансу за Библиотеку, у смислу најбољег начина повезивања класичног и дигиталног, прошлог и будућег, има велику улогу у заштити грађе.

Напомена: наведене активности ће се спроводити само у оквиру расположивих услова простора, опреме и финансијских средстава.

2.15. Сарадња са другим институцијама и установама

Сарадња са Српском академијом наука и уметности, кинеским институтом Конфуције, Француском и Америчком амбасадом, Амбасадом руске федерације у Србији, РХМ, Народном библиотеком Србије, Копненом војском Србије, Епархијом нишком и многим угледним институцијама ће се наставити. Активна сарадња са Народним музејом, Нишким културним центром, Студентским културним центром, Народним позориштем, Позориштем лутака, Галеријом савремене ликовне уметности, основним и средњим школама, Геронтолошким центром, Казнено поправним заводом у Нишу, ЈКП Медијана, Аеродром Ниш и др., ће се наставити и унапредити.

Традиционална сарадња са Универзитетском библиотеком „Никола Тесла“ ће бити настављена и ове године. У стручном делу посла библиотеке размењују библиографске податке о појединим публикацијама, своје сувишке

дају у размену, а постоји и размена искустава око свакодневних проблема. Биће настављена сарадња са библиотекама из Србије као и започета добра сарадња са библиотекама из Сливена, Софије и Великог Трнова у Бугарској, Градском библиотеком „Браќа Миладиновци“ из Скопља, као и успостављање нових контаката са библиотекама у региону. Наставак започете сарадње са библиотеком Облате из Фиренце и сарадња са Друштвом словеначко-српског пријатељства „Здравица“.

Наставиће се активна сарадња са Машинским факултетом Универзитета у Нишу у исправци и дорађивању библиотечко-информационог система НИБИС.

Сарадња са администраторима и техничком подршком АМРЕС- а преко које Библиотека има остварену интернет конекцију, ради контроле употребе, квалитета и брзине интернет сигнала.

2.16. Издавачка делатност

- Библиотека ће бити издавач вредног рукописа Драгослава Манића Форског „Приче старе чатмаре“
- У 2022. години биће приређен и објављен Билтен приновљених књига 2021, Год. 14 бр. 27. и бр. 28.
- Планира се израда и објављивање Библиографије „Јелена Димитријевић у библиотечким збиркама“. Библиографија ће презентовати грађу из наших фондова која се односи на ову књижевницу, а биће обухваћене монографске публикације и прилози из периодичних публикација.
- Израдом каталога „Стрип и графичке новеле у Библиотеци“, представиће се ова врста грађе, која није презентована у довољној мери, иако је фонд ове литературе прилично богат.

Издавачка делатност ће се реализовати у складу са расположивим финансијским средствима.

За трошкове реализације услуга штампања у 2022. години, планиран је износ од 420.000 динара.

2.17. Пројекти

У плану је да Библиотека конкурише са следећим пројектима:

- „Међународни фестивал духовне поезије“ у сарадњи са Епархијом нишком.
- Фестивал „Преображењско појање“, фестивал поезије и прозе на дијалекту.
- „Библиотека и огранци у новом руху“, којим ће се конкурисати за опремање централне зграде, Одељења књиге за децу и три стационарна

огранка канцеларијским намештајем и библиотечким инвентаром (пројекат Одељења за матичне послове).

- „Речима до завичаја” : нишки аутори у фонду Одељења књиге за децу (библиографија – Повод - обележаваће 75 година рада Одељења књиге за децу, 1947-2022. Објављивање монографије „Речима до завичаја” која ће приказати обим и континуитет стваралаштва завичајних аутора, а тако и њихов допринос култури читања деце и младих.(пројекат Одељења књиге за децу)
- „Руски кутак у нишкој Библиотеци“. Пројекат ће обухватити израду и објављивање каталога који ће презентовати богат фонд књига на руском језику, за које постоји велико интересовање корисника.(пројекат Одељења набавке и обраде)
- „ЕУтека – збирка и каталог” формираће Еутека збирке на Одељењу стручне књиге Библиотеке и израда каталога књига.
- Каталог збирке СКА, САН и САНУ на Одељењу стручне књиге Народне библиотеке „Стеван Сремац”Ниш
- “Лице рата: ратне фотографије из Балканских ратова – 1912/1913”(Пројекат Одељења серијских публикација)
- Душко Радовић (1922-1984) – поезија-промишљања-документи (Изложба Одељења маркетинга)

2.18. Општи, правни и финансијски послови

Библиотека ће обављати опште и административне послове пратећи законске прописе. Поступиће се у складу са одредбама свих правно обавезујућих Закона, како би се обезбедила законитост у раду Библиотеке. Ажурно ће се водити евиденција о присутности запослених, обављати сви послови везани за обавезе и права из рада, пријем, разврставање и слање поште, систем јавних набавки функционисаће у складу са Законом о јавним набавкама и сл. У складу са законском регулативом, тачно и у одређеном року биће извршавани сви финансијски и књиговодствени послови.

3. Рад Управног и Надзорног одбора

Управни и Надзорни одбор деловаће у оквиру својих обавеза и овлашћења прописаних законом, у циљу унапређења делатности Библиотеке, њеног развијања и напретка, као и добробити колектива.

4. Развојне потребе и планови

Приоритетан рад на остваривању и развијању основне делатности, прописане Законом, ради обезбеђивања услова за остваривање права грађана на слободу изражавања и на стицање и коришћење знања, Библиотека ће наставити и у 2022. години.

У сарадњи са оснивачем, уложиће се додатни напор на пословима решавања просторних проблема Библиотеке, који су започети у 2009. години. **Нов, савремен, функционалан и економичан простор јесте неопходан основ за даљи развој библиотечке делатности и реализацију Програма рада у 2022. години.**

Без обзира на чињеницу да је власник објекта у улици Јеронимова бр. 1, легата Владике Јеронима Јовановића, Библиотека није у могућности да користи овај свој простор. Како је објекат од историјске важности за Град, неопходно је предузети све потребне мере да Библиотека своју делатност обавља у предметном простору, те је нужно да Град Ниш пронађе могућности како би постојећи станари били иселени из предметног простора. Враћање зграде у Јеронимовој улици и комплетна адаптација предметне зграде, која је у власништву Библиотеке, приоритет је у наредној и будућим годинама.

Обезбедити предуслове за формирање и почетак рада новог Одељења у заштити старе и ретке библиотечке грађе које ће, послове заштите ове врсте грађе, обављати као поверене послове (Решење о одређивању библиотека које обављају послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе, "Службени гласник РС", број 14 од 13. фебруара 2013. године.

Библиотека планира у 2022. години, у сарадњи са Градом и ресорним министарствима, као и иностраним партнерима, да реализује пројекат набавке Библиобуса.

5. Услови за извршење Плана

5.1. Простор

Недостатак простора за смештај библиотечке грађе представља ометајући фактор у развоју и унапређењу библиотечко-информационе делатности и саме институције и надамо се да ће се у наредној години озбиљније приступити решавању овог проблема.

Динамичан информационо-технолошки развој намеће темпо који Библиотека, у постојећем простору и са расположивом опремом, не може да прати. Принципи савременог библиотекарства предвиђају интерактиван однос корисника, библиотечког радника и библиотечке грађе, али услови у којима се размена информација данас обавља у Библиотеци тешко да се могу дефинисати савременим. Величина простора није једини проблем у раду. Много већу сметњу представља нефункционалност и лоша распоређеност просторија, њихов недовољан број, те опште лоше стање у коме се оне тренутно налазе. Простор за смештај публикација је недовољан, недостаје простор за рад библиотечких радника.

Развој делатности Библиотеке увелико је превазишао простор у коме се она налази. Простор Библиотеке и њену опремљеност требало би знатно повећати, осавременили, учинити функционалним, економичним и естетски привлачним.

Решавање горе наведених проблема наставиће се и у 2022. години, а свакако и у годинама које следе. Поред обезбеђивања новог простора, неопходно је приступити његовом унутрашњем уређењу и опремању. Ограници

Библиотеке немају квантитативно изражен проблем простора, али је он испољен у квалитативној димензији.

5.2. Опрема

За комплетно модерно и функционално опремање читаоничког простора неопходна је набавка пултова за издавање, столова и столица, гарнитура за читање дневне штампе, држача за периодику, полица за књиге, гардеробе, одговарајућих мердевина, система за обезбеђење и остали административни намештај. Модернизација опреме за делатност Библиотеке биће предмет посебног разматрања када се актуелизује опремање новог простора за рад Библиотеке.

Набавка опреме у 2022. години биће реализована у складу са *Програмом капиталних инвестиција у нефинансијску имовину* који доноси Управа за културу.

Неопходно је одредити новчани износ од 770.000 динара за административну опрему, за опрему за културу 711.000 динара.

5.3. Кадрови

У складу са Правилником о организацији и систематизацији радних места Народне библиотеке "Стеван Сремац" Ниш, потребно је обезбедити потребан кадар за обављање библиотечко-информационих послова.

Како у Библиотеци нема упошљеног хигијеничара, а бележи се стални пораст броја пружених услуга, односно посета у простору свих тринаест организационих јединица, имајући у виду и пандемију која и даље траје, намеће се потреба хитног упошљења хигијеничара.

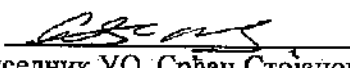
Неопходно је да Библиотеци буде омогућен пријем још пет извршиоца, што је у складу са важећом Одлуком о максималном броју запослених.

5.4. Финансијска средства

Реализација овог Програма рада биће у потпуности у складу са Финансијским планом за 2022. годину.

Народна библиотека „Стеван Сремац“ Ниш

Председник УО, Срђан Стојановић